

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

SEKCJA 1: IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1. Identyfikator produktu

SOPLETE 200 SL

Kod produktu:

Numer indeksowy: -

Synonimy:

Numer CAS: -

Numer WE: -

Numer rejestracji: Nie dotyczy (mieszanina)

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowania zidentyfikowane:

Herbicyd

Zastosowania odradzane:

Wszystkie inne zastosowania niż w/w.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Producent

Syngenta Crop Protection AG

Postfach

CH-4002 Basel, Switzerland

Tel.: +41 61 323 11 11, Fax: +41 61 323 12 12

Telefon alarmowy: +44 1484 538444

E-mail: safetydatasheetcoordination@syngenta.com

Dystrybutor:

Syngenta Polska Sp. z o.o.

ul. Szamocka 8

01-748 Warszawa

Tel. 22 326 06 01

Faks: 22 326 06 99

Adres e-mail kompetentnej osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki:

Karty.charakterystyki@syngenta.com

1.4 Numer telefonu alarmowego

22 326 07 77 – całodobowo

SEKCJA 2: IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Klasyfikacja mieszaniny zgodnie z kryteriami rozporządzenia (WE) nr 1272/2008:

Zagrożenia ze względu na właściwości fizykochemiczne:

Met. Corr. 1; H290

Zagrożenia dla zdrowia:

Acute Tox. 3; H331

Acute Tox. 4; H302

Skin Irrit. 2; H315

STOT RE 1; H372

STOT SE 3; H335

Zagrożenia dla środowiska:

Aquatic Acute 1; H400

Aquatic Chronic 1; H410

2.2. Elementy oznakowania

Piktogramy

Hasło ostrzegawcze Niebezpieczeństwo

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia (zwroty H):

H290 – Może powodować korozję metali.

H302 – Działa szkodliwie po połknięciu.

H315 – Działa drażniąco na skórę.

H331 – Działa toksycznie w następstwie wdychania.

H335 – Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

H372 - Powoduje uszkodzenie narządów w następstwie długotrwałego lub powtarzanego narażenia.

H410 – Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Zwroty wskazujący środki ostrożności (zwroty P):

P261 – Unikać wdychania rozpylonej cieczy.

P280 – Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy.

P304+P340 – W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO DRÓG ODDECHOWYCH: wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego na świeże powietrze i zapewnić warunki do odpoczynku w pozycji umożliwiającej swobodne oddychanie.

P311 – Skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ lub lekarzem.

P403+P233 – Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu. Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty.

P390 – Usunąć wyciek, aby zapobiec szkodom materialnym.

P391 – Zebrać wyciek.

Dodatkowe kody zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia:

EUH208 – Zawiera dibromek dikwatu. Może powodować wystąpienie reakcji alergicznej.

EUH401 – W celu uniknięcia zagrożeń dla zdrowia ludzi i środowiska, należy postępować zgodnie z instrukcją użycia.

2.3. Inne zagrożenia.

Rezultaty oceny PBT i vPvB. - Nie ma danych.

SEKCJA 3: SKŁAD/INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1. Substancja

Nie dotyczy. Produkt nie jest substancją.

3.2. Mieszanina

Zawartość substancji czynnej:

dikwat w formie dibromku dikwatu (związek z grupy pirydylu) – 200 g/l (16,71%)

Dibromek dikwatu

Zawartość: 31,8%

CAS: 85-00-7, 6385-62-2

WE: 201-579-4

Nr indeksowy: 613-089-00-1

Nr REACH: substancja aktywna

Klasyfikacja wg kryteriów rozporządzenia (WE) nr 1272/2008: Klasyfikacja producenta.

Acute Tox. 2; H330

Met. Corr. 1; H290

Eye Irrit. 2; H319

Skin Irrit. 2; H315

STOT RE 1; H372

STOT SE 3; H335

Skin Sens. 1; H317

Aquatic Acute 1; H400

Aquatic Chronic 1; H410

W sekcji 16 podano znaczenie zwrotów H oraz klas i kodów zagrożenia.

SEKCJA 4: ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Uwagi ogólne

W przypadku kontaktu na numer alarmowy firmy Syngenta lub centrum ostrych zatruć należy mieć przy sobie pojemnik produktu, etykietę lub niniejszą kartę charakterystyki.

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

Narażenie inhalacyjne:

W razie zawrotów głowy lub nudności wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku zatrzymania oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Zapewnić poszkodowanemu ciepło i warunki do odpoczynku. Skontaktować się z lekarzem lub ośrodkiem ostrych zatruć.

W przypadku kontaktu ze skórą:

Zdjąć zanieczyszczoną odzież, umyć zabrudzoną skórę wodą z mydłem i spłukać dokładnie wodą, Zasięgnąć porady lekarza w przypadku utrzymywania się jakichkolwiek dolegliwości, np. cech podrażnienia skóry. Zanieczyszczone ubranie wyprać przed ponownym użyciem.

Kontakt z oczami

Przy otwartych powiekach ostrożnie płukać oczy wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać, przez 15 minut. Unikać silnego strumienia, ze względu na niebezpieczeństwo uszkodzenia rogówki. Zasięgnąć porady lekarza w przypadku utrzymywania się jakichkolwiek dolegliwości.

W przypadku połknięcia:

NIE WYWOŁYWAĆ WYMIOTÓW. Natychmiast skontaktować się z lekarzem i pokazać opakowanie lub etykietę. Osobie nieprzytomnej nie podawać żadnych środków doustnie.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Symptomy: Zapalenie jamy ustnej, gardła, przełyku, dolegliwości układu pokarmowego, biegunka.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Informacja dla lekarza:

Podawać węgiel aktywny (100 g dla dorosłych lub 2 g/kg masy ciała u dzieci) lub ziemię Fullera (15% roztwór; 1 litr dla dorosłych i 15 ml/kg masy ciała u dzieci).

UWAGA: Płukanie żołądka bez podania adsorbentu nie wykazało żadnych korzyści klinicznych.

Kontakt z oczami: - poważne uszkodzenie może być spowodowane przez pozornie niewielki kontakt i opóźnione leczenie. Pozostawić poszkodowanego pod opieką lekarską do całkowitego wyleczenia.

Decyzję o sposobie postępowania podejmuje lekarz po ocenie stanu poszkodowanego.

SEKCJA 5: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze:

Mniejsze pożary: Mgła wodna, piana odporna na działanie alkoholi, suche proszki gaśnicze, ditlenek węgla.

Większe pożary: Piana odporna na działanie alkoholi lub mgła wodna.

Niewłaściwe środki gaśnicze: Nie stosować zwartych strumieni wody, mogą rozprzestrzeniać pożar.

Zawiadomić otoczenie o awarii. Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby niebiorące udziału w likwidowaniu awarii. Wezwać Państwową Straż Pożarną i Policję.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Ponieważ produkt zawiera palne substancje organiczne, podczas pożaru może wydzielać się gęsty, czarny dym zawierający niebezpieczne produkty rozkładu. Narażenie na działanie produktów rozkładu może być niebezpieczne dla zdrowia. Nie wdychać dymów i gazów wytwarzających się podczas pożaru. Patrz także sekcja 10.

5.3. Informacje dla straży pożarnej

W zależności od rozmiaru pożaru nosić odzież ochronną gazoszczelną i aparaty oddechowe z niezależnym źródłem powietrza, buty ochronne, rękawice ochronne, kaski, kombinezony ochronne itp. Zagrożone pożarem, nieuszkodzone pojemniki usunąć ze strefy zagrożonej, jeśli nie wiąże się to z nadmiernym ryzykiem lub chłodzić wodą z bezpiecznej odległości.

Zużyte środki gaśnicze zebrać i usunąć zgodnie z obowiązującymi przepisami

SEKCJA 6: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy

Zabronić dostępu osobom postronnym do miejsca skażenia.

Dla osób udzielających pomocy

Usunąć wszystkie potencjalne źródła zapłonu. Unikać zanieczyszczenia oczu, skóry i odzieży. Nie wdychać oparów, mgieł i aerozoli produktu. Zapewnić odpowiednią wentylację, zwłaszcza w pomieszczeniach zamkniętych Stosować środki zapobiegawcze adekwatne do wielkości awarii, uniemożliwiające

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

rozprzestrzenianie się skażenia środowiska. Nosić odpowiednie środki ochrony indywidualnej – patrz sekcja 8.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do wód powierzchniowych, gruntowych i gleby. Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji. Zabezpieczyć kratki i studzienki ściekowe. Powiadomić odpowiednie władze w przypadku uwolnienia produktu do środowiska.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Zatrzymać wyciek, jeśli nie wiąże się to z nadmiernym ryzykiem. Uwolniony produkt obwałować, odpompować, a pozostałości zasypać niepalnym materiałem pochłaniającym, np. piaskiem, ziemią, ziemią okrzemkową, wermikulitem i zebrać mechanicznie do oznakowanego pojemnika na odpady. Zanieczyszczone miejsca dokładnie spłukać wodą z dodatkiem detergentu. Nie stosować rozpuszczalników. Zanieczyszczone pozostałości produktu usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w sekcji 13.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Sprzęt ochronny i odzież - patrz sekcja 8.

Unieszkodliwianie odpadu - patrz sekcja 13.

SEKCJA 7: POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Należy przestrzegać przepisów obowiązujących przy pracy z chemikaliami. Unikać kontaktu z oczami. Unikać przedłużonego lub powtarzającego się kontaktu ze skórą. Nie wdychać par i mgieł produktu.

Przestrzegać zaleceń obowiązujących podczas pracy z czynnikami chemicznymi. Nie jeść, nie pić, nie palić tytoniu ani nie przechowywać żywności w pomieszczeniach roboczych. Zanieczyszczoną odzież niezwłocznie zdjąć i uprać przed ponownym użyciem. Po pracy z produktem umyć ręce.

Roztwór cieczy roboczej nie powinien być mieszany, przechowywany lub stosowany w innych pojemnikach niż z tworzyw sztucznych, stali pokrytej tworzywem sztucznym, stali nierdzewnej lub włókna szklanego.

Zalecenia przeciwpożarowe i przeciwybuchowe:

Nie ma specjalnych zaleceń. Standardowe procedury ppoż.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności.

Przechowywać w chłodnym, suchym, dobrze wentylowanym pomieszczeniu, w prawidłowo oznakowanym szczelnie zamkniętym pojemniku. Przechowywać w temperaturze 0°C - 30°C.

Chronić przed dziećmi.

Nie przechowywać z żywnością, napojami i paszą.

Produkt przechowywany w temperaturze pokojowej, w nie otwieranych pojemnikach zachowuje fizyczną i chemiczną stabilność przez okres 3 lat.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Herbicyd. Nie ma dalszych informacji.

SEKCJA 8: KONTROLA NARAŻENIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli

8.1.1 Normy ekspozycji dla składników produktu zalecane przez producenta:

Nazwa substancji	8 godzin TWA
Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)	0,5 mg/m ³ (TWA) 1 mg/m ³ (STEL)

TWA – stężenie średnie ważone czasem 8-godzinnej zmiany roboczej.

STEL – narażenie krótkotrwałe – 15 minut.

8.1.2 Monitorowanie środowiska pracy poprzez: badania wg PN-EN-14042:2004. Badania przesiewowe pracowników w uzgodnieniu z lekarzem medycyny pracy.

8.1.3 Dopuszczalne wartości stężenia substancji – składników produktu w materiale biologicznym:

Nie określono.

8.1.4 Wartości DNEL substancji – składników produktu w warunkach narażenia ostrego i przewlekłego:

DNEL – Derived No-Effect Level – Oszacowany poziom narażenia, przy którym nie stwierdza się szkodliwych skutków.

Nie określono.

Wartości PNEC substancji – składników produktu dla środowiska wodnego i biologicznych oczyszczalni

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

ścieków:

PNEC – Predicted No-Effect Concentration – Oszacowana wielkość stężenia, przy którym nie stwierdza się szkodliwych skutków.

Nie określono.

8.1.5 Zarządzanie pasmami ryzyka:

Nie określono.

8.2. Kontrola narażenia

Zapewnić skuteczną wentylację grawitacyjną ogólną i miejscową, a w procesie produkcji i konfekcjonowania wyciągową z wymaganą przepisaną wymianą powietrza. Stosować standardy monitorowania środowiska pracy wg normy PN-EN-14042:2004. W celu ustalenia ekspozycji w pomieszczeniach, gdzie mamy do czynienia z procesem przelewania i konfekcjonowania należy w ramach działań profilaktycznych przeprowadzić badania środowiska pracy zlecając to działanie do akredytowanego laboratorium. Badania należy powtarzać w terminach ustalonych przez laboratorium. Wyniki badań uwzględnić przy oszacowaniu ryzyka zawodowego. Dla stałych (ośmiogodzinnych) stanowisk pracy zapewnić stałą temperaturę pokojową. W przypadku temperatur powyżej +28C ograniczać czas pracy pracowników i stosować zmienny charakter organizacji pracy.

Przestrzegać ogólnych zasad i przepisów BHP w zakresie postępowania z chemikaliami. Unikać kontaktu z oczami i skórą. Stosować środki ochrony osobistej i sprzęt zgodny z Dyrektywą 89/686/EEC. Zabrania się palenia, picia, jedzenia podczas pracy produktem. Organizując pracę zaleca się tworzenie dwuosobowych zespołów roboczych zapewniających bieżącą kontrolę stanu BHP oraz asekurację w razie wypadku czy awarii.

8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli:

Hermetyzacja procesu i izolowanie stanowisk są najskuteczniejszymi technicznymi środkami ochrony.

Zakres stosowanych środków dobierany jest w zależności od rzeczywistych zagrożeń podczas użytkowania produktu.

W przypadku powstawania mgieł lub oparów stosować wyciągi miejscowe.

W warunkach, gdy narażenia nie da się wyeliminować środkami inżynieryjno-technicznymi lub są one nieskuteczne, stosować dodatkowe środki ochrony osobistej.

8.2.2 Indywidualne środki ochrony takie jak indywidualne wyposażenie ochronne:

Zastosowanie środków technicznych powinno zawsze mieć pierwszeństwo przed stosowaniem środków ochrony osobistej. Środki ochrony indywidualnej powinny spełniać odpowiednie normy.

Ochrona dróg oddechowych:

Stosować standardy monitorowania środowiska pracy wg normy PN-EN-14042:2004. Wyniki badań powietrza powinny określić standardy wymiany powietrza w celu ochrony zbiorowej dla pracowników. W warunkach niedostatecznej wentylacji, w warunkach narażenia na stężenie większe od wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) w powietrzu środowiska pracy, stosować odpowiednie środki ochrony dróg oddechowych z odpowiednim pochłaniaczem (EN 14387). Każdy z pracowników, który może znaleźć się w sytuacji przekroczenia NDS powinien dysponować atestowaną indywidualną maską z pochłaniaczem i goglami. Czas pracy z masą nie powinien przekroczyć 2 godzin na dobę roboczą. Pracownikowi pracującemu przy użyciu maski należy zabezpieczyć dodatkowe przerwy w pracy na dobę roboczą.

W warunkach znacznego lub przedłużonego narażenia, w sytuacjach awaryjnych, gdy stężenie substancji w powietrzu środowiska pracy nie jest znane, nosić atestowane aparaty oddechowe z niezależnym dopływem powietrza. Decydując o stosowaniu aparatów oddechowych podejmuje się w sytuacji powołania do życia zastępów ratowniczych co bezpośrednio związane jest z określeniem ryzyka dla zakładu (czynniki ryzyka: ilość nagromadzonej mieszaniny, efekt oddziaływania na człowieka i środowisko).

Ochrona oczu:

Unikać zanieczyszczenia oczu. W przypadku prawdopodobieństwa kontaktu z oczami, stosować ściśle przylegające okulary ochronne (zgodne z normą EN-166). Butelka z czystą wodą do płukania oczu (EN

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

15154) i w sąsiedztwie stałego stanowiska pracy należy zabezpieczyć umywalkę z bieżącą wodą.

Ochrona skóry rąk:

Stosować ochronę rąk dobraną stosownie do warunków pracy. Zalecany materiał: guma nitylowa (grubość 0,5 mm, czas przebicia > 480min.). Rękawice ochronne powinny spełniać wymagania normy EN374.

Wybór odpowiednich rękawic nie zależy jedynie od materiału, ale też od marki i jakości wynikających z różnic producentów. Odporność materiału, z którego wykonane są rękawice może być określona po przeprowadzeniu testów. Dokładny czas zniszczenia rękawic musi być ustalony przez producenta.

Ochrona ciała:

W normalnych warunkach stosowania nie jest wymagane stosowanie odzieży spełniającej konkretne wymogi. Stosownie do narażenia podczas pracy z produktem nosić odpowiednią odzież ochronną, nieprzepuszczalną, z długimi rękawami i nogawkami (kombinezon ochronny), fartuchy (EN ISO 13688) i buty ochronne (EN ISO 20345).

Zalecenia ogólne:

Patrz także sekcja 7. Zapewnić odpowiednią wentylację. Zdjąć natychmiast odzież zanieczyszczoną produktem. Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. Zanieczyszczone rękawice ochronne umyć przed zdjęciem. W miejscu pracy nie jeść, nie pić, nie palić tytoniu.. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia oczu i skóry. Nie wdychać oparów, mgieł i aerozoli produktu. Zanieczyszczoną odzież zdjąć i uprać przed ponownym użyciem.

Zagrożenia termiczne:

Nie dotyczy. Patrz także sekcja 2.3

8.2.3 Kontrola narażenia środowiskowego

Nie dopuszczać do rozprzestrzeniania się w środowisku i przedostania się do kanalizacji i cieków wodnych.

W przypadku zbiorników stosować w zlewni separatory, a w sąsiedztwie stanowisk pracy neutralizatory.

SEKCJA 9: WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych.

Wygląd	Ciecz
Kolor	Jasnobrązowy do ciemnobrązowego
Zapach	Bezwonny
Próg zapachu	-
pH	4-8 (1% obj. roztwór)
Temperatura topnienia/zakres	Nie ma danych.
Temperatura wrzenia/zakres	Nie ma danych.
Punkt zapłonu	>103°C przy 103 kPa (metoda tygla zamkniętego wg Pensky-Martens)
Szybkość parowania	Nie ma danych.
Palność (ciało stałe, gaz)	Nie dotyczy (ciecz)
Dolna granica wybuchowości	Nie ma danych.
Górna granica wybuchowości	Nie ma danych.
Prężność par w 20°C	Nie ma danych.
Względna gęstość par	Nie ma danych.
Gęstość	1.17 g/cm ³
Rozpuszczalność w rozpuszczalnikach	Nie ma danych.
Współczynnik podziału n-oktanol/woda	Nie dotyczy (mieszanina)
Temperatura samozapłonu	>650°C
Temperatura rozkładu	Nie ma danych.
Lepkość dynamiczna	2,07 mPa.s w 20°C 1,61 mPa.s w 40°C
Lepkość kinematyczna	Nie ma danych.

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

Właściwości wybuchowe	Nie jest wybuchowy
Właściwości utleniające	Nie jest utleniający
9.2. Inne informacje	
Mieszalność	Mieszalny
Napięcie powierzchniowe w temp. 20°C	40,1 mN/m

SEKCJA 10: STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1 Reaktywność:

Nie ma danych.

10.2 Stabilność chemiczna:

Produkt stabilny w zalecanych warunkach stosowania, składowania i transportu.

10.3 Możliwość wystąpienia niebezpiecznych reakcji:

Wykazuje działanie korodujące w kontakcie z metalami.

10.4 Warunki, których należy unikać:

Nie ma danych.

10.5 Materiały niezgodne:

Nie ma danych.

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu:

Podczas spalania lub rozkładu termicznego może dochodzić do uwalniania się toksycznych i drażniących oparów produktu.

SEKCJA 11: INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Substancja

Nie dotyczy.

Mieszanina.

a) Toksyczność ostra

Produkt:

Wartość medialnej dawki śmiertelnej, LD₅₀, po podaniu szczurom (samicom) drogą pokarmową: ok. 550 mg/kg.

Wartość medialnego stężenia śmiertelnego, LC₅₀, w warunkach 4-godzinnej narażenia inhalacyjnego szczurów, samców i samic: 0,64 mg/l.

Narażenie na rozpyloną mgłę lub pył osadzający się na śluzówkach nosa może wywołać krwawienie ze śluzówek lub ból gardła

Wartość medialnej dawki śmiertelnej, LD₅₀, po podaniu szczurom na skórę: >5000 mg/kg.

Metodą obliczeniową, produkt jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie.

Działa szkodliwie po połknięciu. Działa toksycznie w następstwie wdychania.

b) Działanie drażniące/żrące na skórę

Produkt:

gatunek: królik

Wynik: Cechy umiarkowanego działania drażniącego na skórę.

Metodą obliczeniową, produkt jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie. Działa drażniąco na skórę.

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy:

Produkt:

gatunek: królik

Wynik: Słabe działanie drażniące na oczy

Metodą obliczeniową, produkt nie jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie.

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę

Produkt:

gatunek: świnki morskie

Wynik: Nie stwierdzono cech działania uczulającego na skórę.

Metodą obliczeniową, produkt nie jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze

Nie ma danych dla produktu.

Produkt nie jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie.

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

Składniki:

Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)

W badaniach na zwierzętach nie zaobserwowano działania mutagennego.

f) Działanie rakotwórcze:

Składniki:

Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)

W badaniach na zwierzętach nie zaobserwowano działania rakotwórczego.

Produkt nie jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie.

g) Szkodliwe działanie na rozrodczość:

Nie ma danych dla produktu.

Składniki:

Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)

W badaniach na zwierzętach nie zaobserwowano działania teratogennego i działania szkodliwego dla rozrodczości.

Produkt nie jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie.

h) Toksyczność dla narządów docelowego działania toksycznego:

Narażenie jednorazowe:

Na podstawie istniejących danych, kryteria klasyfikacyjne są spełnione. Produkt jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie. Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

Narażenie powtarzane:

Na podstawie istniejących danych, kryteria klasyfikacyjne są spełnione. Produkt jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie. Powoduje uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie.

j) Zagrożenie aspiracją:

Na podstawie istniejących danych, kryteria klasyfikacyjne nie są spełnione. Produkt nie jest zaklasyfikowany jako stwarzający zagrożenie w tej klasie.

Opóźnione, bezpośrednie oraz przewlekłe skutki krótko- i długotrwałego narażenia

Prawdopodobne drogi wchłaniania do organizmu:

Informacje dotyczące prawdopodobnych dróg narażenia:

Układ oddechowy: Wdychanie stężonych par produktu może powodować silne podrażnienia błon śluzowych nosa, gardła i dalszych odcinków układu oddechowego.

Przewód pokarmowy: Spożycie może powodować podrażnienia błon śluzowych jamy ustnej, języka, gardła, dalszych odcinków przewodu pokarmowego. Po wchłonięciu powoduje objawy zatrucia pokarmowego, bóle brzucha, biegunkę, wymioty.

Kontakt z oczami: Może wywołać podrażnienia.

Kontakt ze skórą: Może wywołać podrażnienia, u osób wrażliwych może wystąpić alergia.

Opóźnione, bezpośrednie oraz przewlekłe skutki krótko- i długotrwałego narażenia:

W testach na zwierzętach laboratoryjnych po długim czasie podawania doustnego zaobserwowano szkodliwe działanie na narząd wzroku (katarakta – zaćma).

Skutki wzajemnego oddziaływania:

Nie ma danych.

Toksyczność ostra:

Produkt jest zaklasyfikowany jako niebezpieczny w warunkach narażenia ostrego. Patrz powyżej i sekcja 2.1.

Toksyczność przewlekła:

Produkt jest zaklasyfikowany jako niebezpieczny w warunkach narażenia przewlekłego.

SEKCJA 12: INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność

Toksyczność ostra dla środowiska wodnego

Produkt jest zaklasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska. Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Produkt:

Toksyczność ostra dla ryb

Wartość medialnego stężenia śmiertelnego, LC₅₀, dla ryb, *Oncorhynchus mykiss*, w warunkach 96-godzinnej narażenia: >100 mg/l.

Dane toksykologiczne opracowane po uwzględnieniu składu produktu.

Toksyczność ostra dla bezkręgowców wodnych

Wartość medialnego stężenia efektywnego, EC₅₀, dla skorupiaków słodkowodnych, *Daphnia magna*, w

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

warunkach 48-godzinnego narażenia: 7 mg/l.

Dane toksykologiczne opracowane po uwzględnieniu składu produktu.

Toksyczność ostra dla glonów

Wartość medialnego stężenia efektywnego (zmniejszenie wzrostu), ErC₅₀, dla glonów, Pseudokirchneriella subcapitata, w warunkach 72-godzinnego narażenia: 114 µg/l.

Wartość medialnego stężenia efektywnego (zmniejszenie biomasy), EbC₅₀, dla glonów, Pseudokirchneriella subcapitata, w warunkach 96-godzinnego narażenia: 66 µg/l.

Toksyczność przewlekła dla środowiska wodnego

Nie ma danych dla produktu.

Toksyczność dla mikroorganizmów

Nie ma danych dla produktu.

Toksyczność dla organizmów w środowisku lądowym

Nie ma danych dla produktu.

Toksyczność dla środowiska atmosferycznego

Nie ma danych dla produktu.

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Nie ma danych dla produktu.

Składniki:

Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)

Stabilność w wodzie:

Okres połowicznego rozpadu: >30 dni

Substancja jest trwała w wodzie.

Stabilność w glebie:

Okres połowicznego rozpadu: 11-41 lat.

Substancja jest trwała w glebie.

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Nie ma danych dla produktu.

Składniki:

Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)

Substancja o niskim potencjale bioakumulacyjnym.

12.4. Mobilność w glebie

Nie ma danych dla produktu.

Składniki:

Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)

Substancja nie jest mobilna w glebie.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Składniki:

Dibromek dikwatu (CAS: 85-00-7, 6385-62-2)

Szacuje się, że nie spełnia kryteriów PBT i vPvB.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

Nie ma dalszych danych dla mieszaniny i jej składników..

SEKCJA 13: POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

O ile to możliwe wyeliminować lub ograniczyć do minimum wytwarzanie odpadów. Likwidację zebranych odpadów przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz sekcja 15). Utylizacja niniejszego produktu powinna w każdym przypadku być zgodna z wymogami ochrony środowiska i legislacji związanej z utylizacją odpadów, a także z wymogami władz lokalnych. Nie usuwać z odpadami komunalnymi. Nie dopuszczać do zanieczyszczania wód powierzchniowych i gruntowych.

Klasyfikacja odpadów produktu

Nie określono.

Końcowa klasyfikacja odpadów zależy od sposobu wykorzystania produktu. Uzgodnić klasyfikację zużytego produktu w porozumieniu z właściwym urzędem ochrony środowiska.

Klasyfikacja opakowań:

Nie ma danych.

Sposób likwidacji odpadów:

Opróżnione opakowania przepłukać 3-krotnie przed usunięciem. Utylizacją odpadów i opakowań

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

jednorazowych powinny się zająć wyspecjalizowane firmy, sposób utylizacji odpadów należy uzgodnić z właściwymi terenowo wydziałem ochrony środowiska. Pozostałość składować w oryginalnych pojemnikach. Puste, opróżnione opakowania należy poddać utylizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami lub dostarczyć na odpowiednie wysypisko śmieci. Zabrania się wykorzystywania opróżnionych opakowań po środkach ochrony roślin do innych celów, w tym także traktowania ich jako surowce wtórne. Zabrania się spalania opakowań po środkach ochrony roślin we własnym zakresie. Opróżnione opakowanie pośrodku zwrócić do sprzedawcy, u którego środek został zakupiony..

SEKCJA 14: INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Produkt jest zaklasyfikowany jako materiał niebezpieczny w transporcie krajowym i międzynarodowym – ADR – Transport drogowy; RID - Transport kolejowy; IMDG -Transport morski; IATA - Transport lotniczy.

Transport drogowy i kolejowy ADR/RID

14.1. Nr UN 1760

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa: MATERIAŁ ŻRĄCY CIEKŁY, I.N.O. (Dibromek dikwatu)

14.3. Klasa 8

14.4. Grupa pakowania III

Kod klasyfikacyjny: C9

Numer zagrożenia: 80

Nalepki: 8

Transport morski IMDG

14.1. Nr UN 1760

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa: CORROSIVE LIQUID, N.O.S. (DIQUAT DIBROMIDE)

14.3. Klasa 8

14.4. Grupa pakowania III

Nalepki: 8

Zagrożenie dla wód morskich: Tak

Transport lotniczy IATA:

14.1. Nr UN 1760

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa: CORROSIVE LIQUID, N.O.S. (DIQUAT DIBROMIDE)

14.3. Klasa 8

14.4. Grupa pakowania III

Nalepki: 8

14.5. Zagrożenia dla środowiska Tak

Marine pollutant: Tak

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników: Nie ma danych.

14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL i kodeksem IBC: Nie ma danych.

SEKCJA 15: INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

ROZPORZĄDZENIE (WE) nr 1907/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (z późniejszymi zmianami).

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 487/2013

Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 758/2013

Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 944/2013

Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 605/2014

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1297/2014

Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach. Dz. U. nr 63, poz. 322 z późniejszymi zmianami.

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. poz. 1926, 2015).

Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin. Dz. U. 2015 nr 0, poz. 208.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. 2009, 27, 162 z kolejnymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. poz. 817, 2014 r. z późn.zm.

Dyrektywa Komisji nr 2000/39/EC, 2006/15/EC i 2009/161/EC w sprawie ustanowienia pierwszej, drugiej i trzeciej listy indykatorywnych wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy.

Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U.05.259.2173).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.05.11.86) z późn.zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2014, poz.1923).

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 nr 0 poz.21) z późniejszymi zmianami.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. (Dz.U.2013. 0. 888) z późn.zm.

Sprostowanie do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Ocena bezpieczeństwa substancji – składników produktu. Nie wykonano dla mieszaniny.

SEKCJA 16: INNE INFORMACJE

Klasy i kody zagrożenia wymienione w karcie charakterystyki:

Acute Tox. 2 - Toksyczność ostra (oddechowa); kategoria 2.

Acute Tox. 3 - Toksyczność ostra (oddechowa); kategoria 3.

Acute Tox. 4 - Toksyczność ostra (pokarmowa kategoria 3.

Aquatic Acute 1 – Ostre (krótkotrwałe) zagrożenie dla środowiska wodnego, kategoria 1.

Aquatic Chronic 1 – Przewlekłe (długotrwałe) zagrożenie dla środowiska wodnego, kategoria 1.

Eye Irrit. 2 - Działanie drażniące na oczy; kategoria 2.

Met. Corr. 1 - Substancja lub mieszanina powodująca korozję metali, kategoria 1.

Skin Irrit. 2 – Działanie drażniące na skórę; kategoria 2.

Skin Sens. 1 - Działanie uczulające (skóra); kategoria 1.

STOT RE 1 - Toksyczne działanie na narządy krytyczne przy narażeniu przewlekłym; kategoria 1.

STOT SE 3 - Toksyczne działanie na narządy krytyczne przy narażeniu jednorazowym; kategoria 3.

Znaczenie zwrotów H wyszczególnionych w karcie charakterystyki.

H290 - Może powodować korozję metali.

H302 – Działa szkodliwie po połknięciu.

H315 – Działa drażniąco na skórę.

H317 - Może powodować reakcję alergiczną skóry.

H319 – Działa drażniąco na oczy.

H330 - Wdychanie grozi śmiercią.

H331 – Działa toksycznie w następstwie wdychania.

H335 – Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

H372 - Powoduje uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie.

H400 – Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.

H410 – Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Opis użytych skrótów i akronimów:

NDS – Najwyższe Dopuszczalne Stężenie

NDSP – Najwyższe Dopuszczalne Pułapowe

KARTA CHARAKTERYSTYKI SOPLETE 200 SL

Data opracowania karty oryginalnej: 09.09.2013 r.

Data ostatniej aktualizacji: 01.02.2017 r.

Karta charakterystyki sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r

NDSCh – Najwyższe Dopuszczalne Chwilowe

LD50 – medialny poziom śmiertelny dla 50% organizmów narażonych na substancję

LC50 – medialne stężenie śmiertelne, statycznie wyznaczona wielkość stężenia substancji, po narażeniu, na które można oczekiwać, że w czasie ekspozycji lub w trakcie określonego, umownego okresu po ekspozycji nastąpi zgon 50 % organizmów narażonych na tę substancję.

EC50 – medialne stężenie skuteczne, statystycznie obliczone stężenie, które indukuje w medium środowiskowym określony efekt u 50 % organizmów doświadczalnych w określonych warunkach

IC50 – medialne stężenie inhibitora hamujące w 50 % funkcje biologiczne i biochemiczne organizmów

NOELR – poziom bez obserwowanego działania wskaźnika obciążenia

NOEC – największe stężenie, dla którego nie występuje istotny wzrost częstości lub nasilenia skutków działania danej substancji u badanych organizmów w stosunku do próbki kontrolnej.

PBT – Trwały wykazujący zdolność do bioakumulacji i toksycznych

vPvB – bardzo trwały i wykazujący bardzo dużą zdolność do bioakumulacji

ADR – Europejskie porozumienie w sprawie transportu drogowego towarów niebezpiecznych

RID – Rozporządzenie w sprawie przewozu towarów niebezpiecznych międzynarodowymi liniami kolejowymi

IMDG – Międzynarodowy Morski Kodeks transportu towarów niebezpiecznych

IATA – Rozporządzenie w sprawie transportu towarów niebezpiecznych wydane przez Zrzeszenie międzynarodowego transportu lotniczego.

Niezbędne szkolenia:

Konieczne jest szkolenie pracowników dotyczące charakterystyki produktu oraz jego właściwego i bezpiecznego stosowania, znajomości zasad BHP i pierwszej pomocy oraz znajomości instrukcji obsługi aparatury do wytwarzania. Zakład pracy powinien dysponować dokumentami potwierdzającymi odbycie szkoleń z zakresu BHP i ppoż.

Przyczyna aktualizacji: Aktualizacja karty zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. oraz jego sprostowaniem z dnia 17-01-2017 r.

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Załącznik do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015r.

Przepisy prawne przytoczone w sekcji 15 karty

Informacje Biura do Spraw Substancji Chemicznych.

Karty charakterystyki producenta mieszaniny.

Informacje zawarte w karcie charakterystyki dotyczą wyłącznie produktu wymienionego w tytule. Dane zawarte w karcie należy traktować wyłącznie jako pomoc dla bezpiecznego stosowania produktu **SOPLETE 200 SL**. Ponieważ warunki magazynowania, transportu i stosowania są poza naszą kontrolą, nie mogą stanowić gwarancji w sensie prawnym. W każdym przypadku należy przestrzegać przepisów ustawowych i ewentualnych praw osób trzecich. *Karta nie stanowi oszacowania zagrożeń w miejscu pracy.* Produktu nie należy wykorzystywać do innych celów niż podane w sekcji 1 bez uprzedniej konsultacji z firmą **Syngenta Polska Sp. z o.o.**

Obecne wydanie karty charakterystyki zastępuje poprzednie wydanie.

Kartę opracowano na podstawie polskiej karty charakterystyki z dnia 16.11.2015 r. oraz etykiety dostarczonej przez dystrybutora produktu, z uwzględnieniem obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących substancji i mieszanin chemicznych przez firmę Eko-Futura Sp. z o.o.

Nazwa produktu jest zarejestrowaną nazwą handlową SYNGENTA Group Company.

Data ostatniej aktualizacji polskiej: 01.02.2017 r.

Koniec karty charakterystyki